

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L 1.000
Letna naročnina . . . . . L 2.000
Letna inozemstvo . . . . . L 3.000
Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XVII. - Štev. 46 (871)

Gorica - četrtek, 11 nov. 1965 - Trst

Posamezna številka L 50

Spomenica tržaških in goriških Slovencev predsedniku Moru

Slovenska demokratska zveza v Gorici in Slovenska skupnost v Trstu sta poslali g. Aldu Moru, predsedniku vlade, v zvezi z njegovim potovanjem v Beograd, naslednje pismo in spomenico:

Gospod Aldo Moro, predsednik ministrskega sveta - RIM.

Odbora Slovenske skupnosti v Trstu in Slovenske demokratske zveze v Gorici Vam voščita, gospod ministrski predsednik, iskreno in prisrčno čim večji uspeh ob Vašem potovanju v Beograd. Istočasno želita, da bi bili odnosi med Italijo in Jugoslavijo vedno boljše in da bi narodi obeh držav vedno bolj razumevali drug drugega; to bi utrjevalo prijateljske vezi in bi tvorilo temelj za ohranitev miru.

Z željo, da bi bili tudi Slovenci, italijanski državljani, zaščiteni s primernimi zakonskimi določbami, si oba odbora dovoljujejo poslati Vam priložene predloge, ki bodo, če bodo sprejeti, pospeševali vedno večje vključevanje Slovencev v javno življenje z vso odgovornostjo pred zakonom.

Trst - Gorica, 30. oktobra 1965

Slovenska skupnost - Trst

Slovenska demokratska zveza - Gorica

SPOMENICA

V imenu slovenskih demokratičnih političnih organizacij v Italiji si dovoljujemo predložiti Vam nekaj temeljnih vprašanj, ki zadevajo slovensko manjšino v Italiji.

Naj nam bo dovoljeno poudariti, da se mora pozitivno in lojalno vključevanje slovenske narodnostne skupine v življenje italijanske države vsrčiti po demokratičnih vidikih in krščanskih načelih ter po tistih posebnih smernicah, ki jih vsebujejo ustava italijanske republike, posebni statut dežele Furlanija-Juljska krajina, posebne mednarodne pogodbe in sporazumi kot npr. londonski memorandum, splošna izjava o človeških pravicah in okrožnica »Pacem in terris«.

Nekatera vprašanja slovenske narodnostne skupine v Italiji so rešena zadovoljivo ali pa so vsaj na poti do rešitve, čeprav je ista težavna; je pa še zelo mnogo zelo važnih zadev, ki ne samo da niso rešene, temveč sploh še niso načete.

Dovoljujemo si opozoriti Vas, da je nujno potrebno, da vlada, ki ji predsedujete, da pobudo za zakonski načrt, ki naj pravno uredi in zaščiti položaj slovenske narodnostne skupine v Italiji. Preden začne vlada s pripravami tega zakonskega načrta, bi morala proučiti stališča slovenskih strank in organizacij v Italiji.

Ta zakonski načrt bi moral med drugim vsebovati temeljne norme glede sledečih vprašanj:

1. izenačenje slovenskega jezika z italijanskim in pravica rabiti slovenski jezik v osebnih in uradnih stikih z vsemi državljani, tudi sodnimi oblastmi, ter z deželnimi, pokrajinskimi in občinskimi oblastmi; pravico vlagati in prejemati spise, napisane v slovenskem jeziku;
2. zaščita slovenskega etničnega ozemlja v smislu, da se ne spremeni narodnostna obiljenost;
3. popolna izvršitev zakona, izdanega leta 1961, ki pravno ureja šole s slovenskim učnim jezikom v Italiji, in razširjenje istega na tista področja videmske pokrajine, kjer živijo Slovenci; ustanovitev slovenskih strokovnih šol in tečajev vseh vrst in stopenj; prilagoditev slovenskih otroških vrtecev, osnovnih in srednjih šol potrebam slovenske narodnostne manjšine;
4. pravica pripadnikov slovenske narodnostne manjšine dajati otrokom slovenska imena;
5. spoštovanje slovenske pisave z vsemi posebnimi znaki v vsakem spisu, kjer so slovenska imena in priimki;
6. priznanje izvirnega slovenskega krajevnega imenostvoja v krajih, kjer živijo Slovenci;
7. nastavev občinskih tajnikov in spravnih sodnikov, ki popolnoma obvladajo slo-

venski jezik, v občinah, v katerih živijo Slovenci;

v vsakem občinskem, pokrajinskem in deželnem oddelku mora biti zadostno število funkcionarjev in uradnikov, ki popolnoma obvladajo slovenski jezik;

6. pravica slovenskih kulturnih, vzgojnih, športnih in dobrodelnih društev in ustanov do občinskih, pokrajinskih, deželnih in državnih podpor;

7. razveljavljenje:

a) kraljevega odloka z dne 9. julija 1939 št. 1238 člen 2;

b) zakona z dne 7. aprila 1927 št. 491;

c) člena 147 kazenskega postopka, II. in III. odstavek;

č) člena 122 civilnega postopka.

Ekselencija! Prepričani smo, da boste navedena vprašanja vsestransko proučili in jih pozitivno rešili.

Zagotavljam Vam, da bo slovenska manjšina, če bodo pravično rešene gornje upravičene zahteve, katerim se ne moremo odreči, končno nehala biti predmet trenja ter bo postala most, ki bo olajševal sodelovanje med različnimi tradicijami in civilizacijami v njih raznih izrazih.

Trst-Gorica, 30. oktobra 1965.

Slovenska skupnost - Trst

Slovenska demokratska zveza - Gorica

LADJA "RAFFAELLO", SE JE MORALA VRNITI

Veliko polemike je vzbudila neizgoda, ki je na svoji običajni vožnji proti New Yorku zadela prekoceansko ladjo »Raffaello«. V strojni centrali je nenadoma nastal požar, ki ga je moštvo ladje sicer v dveh urah pogasilo, a pri tem so stroji utrpeli znatno škodo, tako da je eden od njih sploh prenehal delovati. Električna energija se je na ladji zmanjšala; vrhu tega bi morala ladja z zmanjšano brzino skozi napovedujoči se vihar, kar bi še bolj otežilo njeno plovbo.

Na ladji je kapitan absoluten gospodar, zato je ladijski poveljnik Ribari, doma iz Trsta, dal ukaz, naj ladjo preokrenejo nazaj proti Genovi. »Raffaello« se je vrnila v Genovo v soboto, 6. novembra in kapitan Ribari je bil predmet najbolj različnih vprašanj, ki niso bila vsa najbolj prijazna.

On pa je odločno povedal vsem: »Kaj hočete še od mene? »Raffaello« je tu, sami jo vidite. Na krovu je nad dva tisoč oseb; vsi so zdravi in nepoškodovani. Nisem smel postavljati njihovih življenj v nevarnost. Nekdo izmed vas je pripomnil, da je

ladja stala ne vem koliko desetih milijard. Tudi na to sem pomislil v tistem kritičnem trenutku, ko sem se odločil za povratek. Ladja je last vsega našega ljudstva. V nobenem primeru je torej nisem smel postavljati v nevarnost.«

Tem komandantovim besedam je sledil navdušen aplavz 70 časnikarjev, navzočih v velikih dvorani ladje »Raffaello«, kjer se je vršil pogovor.

Komandant je nato poročal o požaru, ki je nastal na ladji dne 31. oktobra, ko je ladja komaj prešla Azore in je bila še 1800 milj oddaljena od New Yorka.

Večina potnikov je sedaj z zrakoplovi, ki so jim bili dani na razpolago, odpotovala ponovno v New York.

Ladja »Raffaello« je stala 34.600 milijonov lir, vzdrževanje ladje pa bo stalo družbo letno 18.500 milijonov lir. Če bo ladja 75% na vsaki vožnji zasedena, bo imela letno 21.300 milijonov dohodkov, kar pomeni letni prebitek 2800 milijonov lir. V takem primeru se bo ladja amortizirala v 12 letih in šele tedaj bo postala donosna.

New York ima novega župana

Na mesto demokratskega župana Wagnerja je bil te dni v New Yorku izvoljen za župana John Vliet Lindsay, ki pripada liberalnemu krilu republikanske stranke. Po 25 letih se vrača v New York na županski stol republikanec. Zadnji republikanski župan je bil znani Italo-amerikanec La Guardia.

Lindsay je še zelo mlad, star komaj 43 let. Kot župan se bo moral spoprijeti z mnogimi neprijetnimi problemi kot so gradnja novih stanovanj, šole, bolnišnice, promet, naraščajoči kriminal, zlasti pa vedno večje okuževanje zraka. V New Yorku vdihava dnevno vsak prebivalec toliko okuženega zraka, kot če bi vsrkal nikotina iz dveh zavojčkov tobaka.

Posvet italijanske Krščanske demokracije

V Sorrentu so se pretekli teden zbrali odposlanci italijanske KD. Ta posvet naj bi bil nekaka priprava na bodoči kongres stranke.

Tajnik stranke Rumor je v svojem programskem govoru poudaril, da bo Krščanska demokracija ostala zvesta politikam le-

vega centra in da se zato ne misli nasloniti ne na skrajno levo (komuniste) ne na meščansko desnico. Stranka zavrača dialog s komunisti, pozdravlja pa težnjo socialističnih sil po združitvi. Ta združitev bi namreč poenostavila notranjepolitični položaj.

L'Osservatore Romano je v zvezi s tem posvetom izrekel željo, naj bi v stranki prišlo do večje enotnosti. Njen program naj bi bil plod notnih pogledov, ne pa stališče posameznih struj v stranki.

Pripravlja se nov mašni obred

Svet za liturgično reformo, ki mu načeluje kardinal Lercaro, je zadnje čase preučeval tri zadeve: krst za odrasle, reformo mašnega obrednika ter pogrebni obred. Odobrili so že nov red svete maše in izvedli prvi poskus v italijanskem jeziku. Sedaj bodo to reformirano mašo izročili raznim redovniškim skupinam in samostanom, ki jo bodo za dobo šestih mesecev preizkušali, tako kakor so že prej naredili za obred koncelebracije. Po šestih mesecih bomo že bolj natančno vedeli, kakšna bo maša po novem obredu.

De Gaulle ubira pota preživelega nacionalizma

25. in 26. oktobra so v Bruslju zborovali ministri držav članic Skupnega evropskega trga (SET). Seje so se udeležili predstavniki petih držav (Italije, Zahodne Nemčije, Belgije, Nizozemske in Luksemburga), le Francija ni zasedla svojega prostora, ker se z ostalimi članicami ne strinja glede namenov skupnega trga.

Francija je leta 1955 svobodno podpisala v Rimu ustanovitveno pogodbo, po kateri naj bi šestero evropskih držav poenotilo svoja gospodarstva in na ta način ostvarili resno podlago za pravo politično združitev. Začetne faze so potekale po predvidenem načrtu. Glede na ugoden razvoj so predstavniki šestorice že začeli misliti, da bodo z izvedbo rimskih pogodb pohiteli. Toda pred letom dni je francoska vlada začela spreminjati svoje gledanje na SET in pod pretvezo striktnega izvajanja pogodbe tudi glede kmetijskih pridelkov začela postavljati raznovrstne ultimete.

Lani decembra meseca so ministri v zadnjem trenutku dosegli začasen kompromis glede skupne

kmetijske politike. Toda ko so se ministri 30. junija spet sestali, da bi dosegli dokončen sporazum, je Francija stavila take pogoje, da jih ostali niso mogli sprejeti. Pogajanja so bila prekinjena, nakar je pariška vlada sklenila, da se ne bo več udeleževala sej sveta ministrov SET-a.

FRANCOSKO STALIŠČE

Postopoma je francoska vlada začela pojasnjevati razloge svoje spremeničenega zadržanja, o katerih na drugi strani ni bilo nobenega dvoma, da so prvenstveno politične narave in da je izjalovitev pogajanj o prostem kroženju kmetijskih pridelkov (pri katerih je Francija v znatni meri prizadeta) le pretveza. Da je temu tako, ni bilo treba dolgo čakati.

Predsednik De Gaulle je na svoji tiskovni konferenci dne 9. septembra postavil za nadaljnje sodelovanje Francije pri uresničevanju Skupnega trga točno določene politične pogoje: Skupni evropski trg ne sme dobiti naddržavnega značaja. Z drugimi besedami se to pravi, da njegovi izvršni organi (Hallsteinova komisija, svet ministrov) ne smejo prevzeti nikakršne pravice suverene države. Pri tem je De Gaulle mislil zlasti na ono določilo rimskih pogodb, ki predvideva, da bi začeniši z januarjem 1966 svet ministrov sprejemal sklepe z navadno večino in ne več soglasno.

To stališče je v še bolj dramatični obliki ponovil v sredo, 20. oktobra francoski zunanji minister Couve de Murville, ki je brez ovinikov dejal, da je treba rimske sporazume spremeniti tako, da bi bile zagotovljene koristi francoskega kmetijstva ter ostala neokrnjena suverenost posameznih držav.

Politično vzeto, to pomeni, da Francija zahteva zase največje ugodnosti, noče pa žrtvovati niti najmanjšega dela svoje neodvisnosti. Skupni trg naj bo le navadna agencija za izmenjavo mnenj na tehnični ravni. Za politično integracijo ni še potrebnih pogojev, ker ni še rešeno nemško vprašanje.

Za vsemi temi trditvami se skriva nacionalizem, ki se brani odstopiti del svojih pristojnosti skupni evropski oblasti. To je pa že čisto politično vprašanje, katero je De Gaullova Francija dalj časa zakrivala. Ker se naglo bližamo predvidenim rokom, je pariška vlada bila prisiljena priti s pravo besedo na dan. Zavrgla je zamisel Združene Evrope kot »nezakonit mit« ter povzela gesla, ki udarjajo po starokopitnem in škodljivem nacionalizmu.

REAKCIJA NA DE GAULLOV NACIONALIZEM

S svojim nasprotovanjem SET-u je De Gaulle močno razburkal vode ne samo v Evropi, temveč tudi doma. Francoski kmetovavci, ki so pri tem življenjsko zainteresirani, da v okviru Skupnega trga pride do sprostitve izvoza kmetijskih pridelkov, so nezadovoljni nad zadržanjem vlade. To svoje nasprotovanje so že izrazili preko svojih sindikalnih organizacij, katere so pred dnevi naznanile, da bodo svojim članom odsvetovale podporo predsedniku De Gaullu na prihodnjih volitvah.

Odklonljivo stališče Francije pa je močno prizadelo ostalih pet držav, ki so si edine v tem, da je

treba s procesom gospodarskega in političnega združevanja nadaljevati ne glede na to, kaj pravi Pariz. Sledeč tej smernici je belgijski zunanji minister Spaak predlagal načrt za oživitvev Evropske gospodarske skupnosti, izvršni svet SET-a pa je že sestavil program za prihodnje mesece, po katerem naj bi se s prihodnjim januarjem ponovno znižale notranje carine za nadaljnjih 10% za industrijske izdelke.

V tem vzdušju so se bili torej ministri konec oktobra ponovno zbrali v Bruslju, da uradno zavzamejo stališče do francoskega bojkota ter se sporazumejo o skupni taktiki, s katero naj bi se Francijo ponovno pritegnilo k sodelovanju.

ALI JAZ ALI ZMEDA

To je bila vsebina nagovora po televiziji in radiu, ki ga je imel francoski predsednik 4. t. m. zvečer in je trajal deset minut. Francoski narod je končno zvedel, kaj misli sedemdesetletni general glede bližnjih volitev. De Gaulle je povedal, da misli ostati na čelu države še prihodnjih sedem let.

»Ne mislim še oditi,« je dejal vase zaljubljeni general. »Ostanem na politični pozornici, da ne bo Francija znova zašla v notranje razprtije ali padla pod vpliv tuje ne! Ni rešitve za Francijo brez moje politike. Zato bodo volitve za predsednika države 5. decembra imele večji pomen kot dosedanje. To bo zgodovinsko glasovanje, res odločilno za bodočnost Francije.«

»Tipične besede za diktatorja,« je generalov govor na kratko označil kandidat združene leveice na prihodnjih volitvah Mitterrand.

De Gaulle je prepričan, da on najbolj prispeva k veličini Francije. Veruje, da jo je rešil že dvakrat, da ni končala v prepadu. Med zadnjo vojno jo je dvignil iz sramotnega poraza in znova vključil med štiri zmagovite sile; pred sedmimi leti se je vrnil na čelo države, ki je bila na robu gospodarskega propada in pred pragom državljanske vojne. In sedaj po sedmih letih vladanja zahteva od Francozov, da se masovno izrečejo zanj, kajti le tako je zagotovljena bodočnost republike. V nasprotnem primeru pa ni sile, ki bi Francijo mogla rešiti. Končala bo v kaosu.

Ves De Gaullov nagovor je izzvenel v misel, da on ni kandidat kot drugi, da je »mož previdnosti«, poslan francoskemu narodu, da on predstavlja Francijo in nje veličino. V volitvah vidi plebiscit zase. Seveda bodo njegovi nasprotniki prav to pojmovanje bližnjih volitev temeljito izrabili v svojo korist. Lecamuet, kandidat francoskih krščanskih demokratov, je izjavil: »De Gaulle zaupa le vase, ne pa v svoj režim.« In Paul Reynaud, bivši ministrski predsednik je dejal: »General hoče, da so te volitve plebiscit za njegovo osebo. Prav! Toda volivci naj pomislijo, da bodo glasujoč zanj glasovali za mednarodno osamljenost Francije, zoper atlantsko zavezništvo, Skupni gospodarski trg ter proti zapadni evropski skupnosti.«

Vedno več je duhovniških poklicev v Španiji

V Španiji se trenutno pripravljajo v nižjih semeniščih in v bogoslovjih 40.000 gojencev na duhovništvo. To pomeni z ozirom na leto 1955, torej deset let nazaj, 60% porast.

To in ono s koncila

Ali naj koncil obsodi komunizem?

Med koncilskimi očetmi je vzbudil pred nekaj tedni precej zaskrbljenosti in začudenja predlog, v katerem so nekateri škofje, 450 po številu, zahtevali, naj koncil obsodi komunizem. Ta predlog je goreče zagovarjal italijanski škof Carli, ki se je na koncilu že večkrat oglašil in vedno zagovarjal konservativne nazore.

Zdi se pa, da ne bo koncil glede komunizma sprejel nobene odločitve, ker se strogo drži smernic Janeza XXIII., ki je večkrat poudaril, da ne namerava obsoditi komunizem. Dolžnost Cerkve je namreč ta, da gre ljudem naproti in jim pokaže vrednost svojega nauka.

Po drugi strani je pa koncil že poudaril nevarnost materializma in brezboštva, ki se širita bodisi pod komunizmom bodisi pod kapitalizmom. S tem pa seveda ne izgubi svoje veljave obsodba komunizma, ki jo je uradno izrekel Pij XII., ker je komunizem zgrajen na materialistični podlagi in zato nasprotnik vsake vere, še najbolj pa seveda katoliške in in katoliške Cerkve.

Opazovanci srbske pravoslavne Cerkve na koncilu

Na letošnjem zasedanju koncila sodeluje nad svet opazovavec in predstavnikov nekotoliških verstev, ki so se odzvali vabilu sv. očeta. Med temi opazovanci so manjkali do sedaj predstavniki srbskega patriarhata. V petek, 15. oktobra pa sta prišla tudi dva odposlanca srbske Cerkve in sicer Dušan Kasić, rektor semenišča sv. Save v Beogradu in Lazar Milin, profesor teologije v Beogradu. Na rimskem letališču ju je sprejel zastopnik tajništva za združenje Cerkva, ki mu predseduje kardinal Bea.

Dnevnik *L'Avvenire d'Italia*, ki objavlja to vest, je zapisal, da pomeni ta prihod velik korak v zblizanju med srbsko in katoliško Cerkvijo v Jugoslaviji. Nekateri

tudi menijo, da prihod teh dveh odposlancev potrjuje vesti, po katerih so v teku pogajanja za ponovno vzpostavitev rednih diplomatskih vezi med Sveto stolico in Jugoslavijo.

Cerkev in nekrščanska verstva

Sv. oče je v enem svojih običajnih nagovorov omenil osnutek o zadržanju Cerkve do tistih, ki pripadajo nekrščanskim verstvom. Ta osnutek je bil 28. oktobra slovesno odobren. S tem je znova poudarjeno, je dejal sv. oče, da je prava vera, ki jo je Bog hotel, ena sama: to je tista, kateri po naši sreči pripadamo in se je moramo držati ter izpolnjevati. Istočasno pa priznavamo, da je treba spoštovati vse, kar je dobrega in lepega pri drugih verstvih ter da moramo s pripadniki teh verstev lepo postopati in jih ljubiti. Zapoved ljubezni zajema vse in velja za vse. Sami bomo danes dali zgled take ljubezni in bomo zato molili za nekrščane; predvsem za tiste, ki so podedovali po Abrahamu svojo vero in so zato v duhovnem sorodstvu z našo vero. To so Judje. In za njimi tudi muslimani. Marija ima rada tudi nje in mi jo prosimo zanje.

Tiskovna konferenca jezuitskega vrhovnega predstojnika

Generalni predstojnik Družbe Jezusove, p. Arrupe, ki je že dvakrat posegel v debato na koncilu in obakrat žel priznanje, je imel kot prvi generalni predstojnik svojo tiskovno konferenco v prostorih koncilске obveščevalne službe. Medtem ko je na koncilu govoril o ateizmu in novih zahtevah misijonskega dela, je pri tiskovni konferenci govoril o temi »Kultura in misijoni«. P. Arrupe je bil dolgo let na Japonskem. Znano je, da si jezuiti na Japonskem zelo prizadevajo, kako bi ustvarili japonsko katoliško kulturo. V Tokiu imajo svojo lastno univerzo in pred leti so izdali prvo japonsko enciklopedijo.

NOVICE IZ SLOVENIJE

Starosta slovenskih kapucinov umrl

Dne 4. novembra je v 85. letu starosti umrl v kapucinskem samostanu v Vipavskem križu p. Kamil Požar, starosta slovenskih kapucinov. Pokojni se je rodil 16. aprila 1881 v župniji Sv. Peter v Savinjski dolini. V kapucinski red je vstopil 19. oktobra 1897 v Schwanbergu na Spodnjem Stajerskem. Vse do konca prve svetovne vojne so v štajersko kapucinsko provinco spadali avstrijski spodnještajerski in vsi slovenski samostani. V to provinco sta spadala tudi goriški in križki samostan. Slovenski bogoslovci so študirali v Gorici in zadnje leto v Celovcu, zato je pokojni p. Kamil naredil slovesne redovne objube 13. oktobra 1901. v Gorici, v mašnika pa je bil posvečen 26. septembra 1903 v Celovcu.

Ze kot mlad pater je pokazal izredno sposobnost v pridiganju in gorečnost v dušnem pastirstvu. Zelo radi so ga klicali župnik na misijone in druge pobožnosti. Deloval je največ po slovenskih župnijah in tudi na Hrvaškem. Zelo so se pa razveselili sobratje, ko so slišali, da je bil postavljen za gvardijana v kakem samostanu. Mnogokrat ga je doletela ta služba, saj je bil skoraj v vseh slovenskih samostanih za gvardijana in tri leta tudi provincialni svetovavec. Zelo veliko veselje je imel za slikarstvo, kolikor mu je čas dopuščal in šele smrt mu je vzela čopič iz rok.

Pogreb p. Kamila je bil v soboto, 6. novembra popoldne. Pogrebno sv. mašo je v koncelebraciji daroval Alojzij Novak, provincialni ilirski kapucinske province iz Zagreba. Pogrebne obrede v cerkvi in na pokopališču je opravil prelat msgr. Andrej Simčič iz Solkana in še na grobu z ganljivimi besedami poslovljal pokojnega. Na zadnji poti ga je spremljalo 20 duhovnikov redovnega in svetnega klera ter lepo število vernikov. Naj počiva v miru!

Proslave 600-letnice Novega mesta

V Novem mestu so imeli 29. oktobra osrednjo proslavo v zvezi s 600-letnico ustanovitve tega slikovitega mesta ob zeleni Krki. Na proslavo je prišel tudi predsednik jugoslovanske republike Aleksander Ranković. On je odprl v Bršljanu, enem predmestij Novega mesta, novo tovarno stekla, ki je po obsegu edine največjih industrijskih objektov na Dolenjskem. Pričakujejo, da bo še tekom tega meseca prišlo iz te tovarne na trg prvo steklo, ki ga na jugoslovanskem trgu splošno primanjkuje.

Kot v času vojne

V Sloveniji so praznik Vseh svetih preimenovali v Dan mrtvih. Ime je drugo, a učinek isti: ljudje ga praznujejo kot prej pred prihodom sedanjega režima na oblast. Naravno je, da so zaradi obiška pokopališč vsa transportna vozila polna. Ni pa tako razumljivo — piše M. Rožek v *Delu* od 3. novembra — da je imel potniški vlak iz Novega mesta proti Ljubljani, ki je odšel ob 16. uri, celo vrsto vagonov, ki niso bili razsvetljeni. Ker so bili vagoni prepolni — celo po straniščih so si potniki iskali prostora — je ob izstopu v Ljubljani nastala prava babilonska zmešnjava, saj zaradi teme ni nihče dobro vedel, kje mu leži prtljaga. Težave železnice so sicer znane — dostavlja že omenjeni Rožek — in jih tudi vsj skušamo razumeti. Težko pa je opravičiti dejstvo, da se ljudje še v letu 1965 vračajo z Dolenjske v nerazsvetljenih vagonih!

Pri polnih hlevih 90 milijonov izgube

V novomeški občini odpade 75% kmetijske proizvodnje na zasebno področje. Državni sektor si je zagotovil najlepša posestva, vsa v ravnini, in vzdržuje tudi hleve za pisanje prašičev in goved. Pa ne gre in ne gre naprej. Prašičerejo bodo opustili. Pravijo, če bi imeli vse leto hleve polne, pa bi imeli še vedno 90 milijonov dinarjev izgube. Tudi pisanje goved v lastnih obratih ni donosno. Kot vzroke nedonosnosti navajajo podražitev krme, nerealne graditve kmetijskih obratov, visoke stroške pri upravljanju. Zato se sedaj vedno bolj oprijemljejo sistema pogodbenega odnosa, to je zadruga izroča živino v rejo kmetom. In glej čudo, sedaj je pisanje donosno za oba, za zadrugo in kmeta. Tako socialistični modrijani s svojim ravnanjem sami izpričujejo, da je bila največja napaka prejšnjih let v tem, da so kmetu jemali zemljo, ga sili v zadrugo, obkladali z davki ter mu tako jemali veselje do dela.

In še en primer »umnega« socialističnega gospodarstva! Pred leti so z velikimi

stroški zgradili sodobno trsnico pod Trško goro. Sedaj stoji opuščena, vinogradniki pa iščejo po vsej državi sadike za obnovo vinograda. Podobno je z drevesnicami. (Delo, 2. novembra.)

Črepinje v mleku

Emj Oražem iz Ljubljane-Moste se je pritožila v dnevniku *Delo*, da je kupila dva litra mleka. Ko ga je hotela preliti v posodo, je nekaj zažvenketalo. Postala je pozorna, vzela cedilce in mleko prelila skozi platneno krpico. Na svoje presenečenje je našla na krpici drobne kristale stekla, na dnu steklenice pa še 2 do 3 cm velik kosček. Uredništvo *Delo* pripominja, da je to v zadnjih štirinajstih dneh že tretji primer ter poziva podjetje »Ljubljanski mlekar«, naj vendar kaj ukrene, da stekleni drobci v mleku in jogurtu ne bodo več ogrožali zdravja potrošnikov.

50 frančiškanskih misijonarjev

Msgr. Sigismond, tajnik kongregacije za misijone Propaganda fide, je izročil misijonski križ 50 italijanskim frančiškancem, ki bodo v kratkem odšli v misijone. Med temi misijonarji je eden, ki se ponovno vrača v misijone in sicer v Egipt, kjer bo vodil tovarno za gumbe. Tovarna je bila ustanovljena z namenom, da bi prekrbeli delo revnim muslimanom. Muslimanji namreč, ki prestopijo v katolicizem, le s težavo dobijo delo pri svojih muslimanskih bratih. Trenutno imajo frančiškani po svetu 130 misijonskih postojank.

Sukarno modruje medtem ko vojska deluje

V Indoneziji se nadaljuje lov na komuniste. In to kljub temu, da Sukarno, predsednik države, neprestano poziva na vse strani k redu in miru. »Naša revolucija je levičarska,« je izjavil še nedavno. »Nocem, da bi voditelji strank izrabljali ponesrečen upor za svoje interese in cilje.«

Pa Sukarna le še malokdo posluša. Časopisi, ki so pod kontrolo vojske, prinašajo le nekatere izvlečke njegovih izjav. Sukarnova zvezda gre naglo v zaton. Uspelo mu je uiti pred sedmimi atentati; toda zadnji upor bi ga stal glavo, če ga ne bi bila vojska v zadnjem hipu rešila. Vojska to ve in ukrepa na svojo roko.

Tako se bo vse dogajanje verjetno končalo v vojaški diktaturi. Tisti dan, ko Sukarno vojakom ne bo več potreben, bo tudi izginil s politične pozornice. In to čisto po svoji krivdi. Saj je vsa leta vladanja pripravljaval komunizmu pot, se naslanjal zlasti nanj, se zaganjal v »neokolizem«, t. j. v kolonializem, neokolonializem ter imperializem, grozil in zmerjal na vse strani, si zamislil »svodeno« demokracijo, v kateri naj bi muslimani, nacionalisti in komunisti v okviru politične povezave v NASAKO-u skupaj složno delovali, zanemarjal pa gospodarski razvoj države.

Pa je imel po odhodu Holandcev vse v rokah: ogromno ozemlje (za 23 Avstriji), neizčrpne naravne zaklade in 100-milijonsko vdano ljudstvo. Nihče mu ni ogrožal države, Zapad mu je potrpežljivo stal ob strani, ko ga je psoval, prav nobenega razloga ni imel, da se nasloni na rdečo Kitajsko in izstopi iz Organizacije združenih narodov. Sedaj žanje, kar je sejal. Nihče ga ne pomiluje. Nevidni boj za njegovo nasledstvo se nadaljuje. Zeleti bi bilo le, da pride na čelo države mož, ki bo res služil interesom ljudstva.

In to ljudstvo je sedaj spregledalo. Ko je pred dnevi zunanji minister dr. Subandrio, hudi levičar, ki je bil med organizatorji upora, dejal, da dobiva večina listov, ki jim dovolijo izhajati v Džakarti, podporo od ameriške obveščevalne službe CIA je več tisoč demonstrantov odšlo pred zunanje ministrstvo, kjer so zahtevali, naj dr. Subandrio v treh dneh dokaže svoje trditve, v nasprotnem primeru pa naj toživec vložijo tožbo zoper njega. In ko je prvi pomočnik istega zunanjega ministra nagovoril množico in jo pozval k enotnosti, je ta odgovorila: »Enotnost da, a brez komunistov!«

Sedem indonezijskih strank je izročilo Sukarnu spomenico, v kateri zahtevajo, da je treba komunistično partijo in njej pridružene množične organizacije razpustiti, ker le na ta način bo upor od 30. septembra končno likvidiran. Zadnje vesti vedo povedati, da so vsem 57 poslancem komunistične stranke odvzeli mandat,

Črni kardinal o misijonskem delu

Najmlajši član kardinalskega zbora, nadškof Zoungrana iz osrednje Afrike, je v Rimu imel tiskovno konferenco. Govoril je o misijonih, o katerih je na dolgo razpravljaval koncil. Poudaril je predvsem dejstva, da bo treba sistem misijonskega dela v marsičem spremeniti, ker ne odgovarja več položaju, ki je nastal v Afriki po ustanovitvi samostojnih držav. Vodstvo vsega dela in odgovornost bosta morala preiti na domače škofje in domačo duhovščino. Redovniške misijonske ustanove, ki so do sedaj nosile težo misijonskega dela, se bodo morale sprijazniti s tem novim dejstvom in sprejeti mesto pomočnikov in sodelavcev. Povedal je tudi, da je v Afriki treba delati za večje zbliznanje z mohamedanci.

Kardinal je nadalje opozoril na nekatere nove potrebe: izoblikovati je treba med afriškimi ljudstvi posebno elito, kateri bo treba dati primerno krščansko izobrazbo, ki bo odgovarjala njihovi odgovornosti in službi.

Veliko težavo predstavljajo številni afriški jeziki in narečja. Težko je namreč preskrbeti potrebne prevode svetopisemskih in liturgičnih knjig ter postopoma uvesti domače jezike v bogoslužje. Omenil je možnost, da bodo v liturgijo uvedli domače geste, poklone in podobno.

Kardinal je govoril končno o katehizistih, ki so v misijonih zelo potrebni, saj večkrat nadomeščajo duhovnika pri poučevanju verouka in pri službi božji, v kolikor jim je to mogoče. Kar se tiče uvedbe diakonata za katehiste, je kardinal rekel, da bodo o tem razpravljale afriške škofijske konference.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Slovenski zavod v Rimu odprt

V četrtek, 28. oktobra ob 16,30 je bil v Rimu slovesno odprt novi Slovenski zavod (Collegium Slovenicum). Otvoritve so se udeležili vsi trije slovenski nadpastirji; ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik je maševal in pridigal ob navzočnosti skoro vseh rimskih slovenskih duhovnikov, prvih gojencev tega zavoda, večje skupine slovenskih redovnic ter nekaj naših vernih laikov.

Po sv. maši je msgr. Maksimilijan Jezernik v predavanju obrazložil, kako je prišlo do nastanka novega zavoda, kateremu je postavil temelje sedaj že pokojni p. Prešeren. Nato je sledila kratka zakuska.

Tako je tudi slovenski narod doživel dan, da se je mogel v večnem mestu z lastnim zavodom pridružiti vsem ostalim, ki že imajo take vrste hiš v Rimu. Morda se trenutno niti ne zavedamo dovolj pomembnosti te ustanove, ki bo družila v svojih prostorih bogoslovce iz vse Slovenije, kakor tudi iz zamejstva (Tržaška,

Goriška, Koroška) in iz dežel, kjer živijo naši izseljenci.

»Dokler ima naš narod vrsto dobrotnikov in dobrotnic, med njimi zlasti duhovniki in skromne ženske ter dekleta — je dejal msgr. Jezernik — ki so se obvezali ta dom podpirati z molitvijo in denarnimi prispevki, bo ostal nad ustanovo božji blagoslov. Če pa bo ta, bo vse drugo narvrženo!«

P. Radko Rudež spet v Afriki

Na praznik Kristusa Kralja, 31. oktobra je slovenski misijonar p. Radko Rudež S.J. ob 1,45 zjutraj v letalu zapustil Rim ter bil popoldne istega dne ob 13,05 že »doma« v Lusaki. Pred odhodom je še poslal uredniku našega lista poslovilno pismo, v katerem stoji med drugim:

»Malo pred odhodom iz Rima sem zvedel, da sem bil iz Lusake premeščen v Broken Hill, mesto s 50.000 ljudmi, kjer so rudniki cinka in svinca. Ljudje govori jezik bamba, kar mi bo prav prišlo, da si ga še bolj osvojim. Naši jezuiti imajo v mestu 4 cerkve. Zopet so mi dodelili največje, vendar mišlim, da le začasno, ker je njen upravitelj na oddihu v Južni Afriki. Deset km iz mesta je malo semenišče, ki ga vodijo jezuiti, še malo v stran pa srednja šola, za katero skrbijo maristi kanadskega porekla, s katerimi se zelo razumemo. Če bom torej ostal v Broken Hillu, bom delal na to, da pridejo semkaj Slovenci in Hrvatje ter sčasoma prevzamejo misijon. Zakaj ne bi imeli poleg nekdanjega bengalskega še zambijski jugoslovanski misijon!«

Poplava v Masabielski votlini

Znamenito lurško votlino je v soboto, 6. novembra preplavila voda, ko je narasla reka Gava tik pred votlino prestopila bregove. Ko so ljudje opazili nevarnost, so skušali rešiti, kar se je rešiti dalo. Najprej so spravili na varno Najsvetejšo, ki je bilo v tabernaklju oltarja v votlini. Voda je z veliko silo vdrla na ploščad in jo preplavila preko dveh metrov višine. Nekaj španski delavec je skušal z dolgo palico odstraniti naplavljenno vejevje in drevesa, a ga je voda spodnesla in ga niso še našli.

Naslednji dan je voda začela odtekati, a je pustila za seboj veliko razdejavanje. Tudi drugod po lurškem mestu so nastale poplave, ki pa so jih kmalu obvladali. Redki romarji, kajti v Lurdu je sedaj že zimsko vreme, so tako doživeli težke ure.

Ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik, ki je poleg ostalih dveh slovenskih škofov prisostvoval otvoritvi Slovenskega zavoda v Rimu in opravil otvoritveno sveto mašo

Tožbe namesto dejanj? Borba proti križu v znamenju „demokracije“

RADIO TRSTA

Teden od 14. do 20. novembra 1965

Nedelja: 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Dobrodošne opice Burke«. — 12.00 Nabožne pesmi. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. — 15.30 »Zabojček«, radijska drama. — 18.30 Kino, včeraj in danes - pripravil Sergij Vesel. — 19.30 Mednarodni radijski teden - Prva oddaja. — 20.30 Iz slovenske folklorne: Rado Bednarik: »Pratika za drugo polovico novembra«. — 22.10 Pevci in glasbila.

Ponedeljek: 11.35 Radio za šole (za srednje šole). — 12.15 Likj iz naše preteklosti: »Andrej Gabršček« - napisal Rado Bednarik. — 17.25 Radio za šole (za srednje šole) - ponovitev. — 18.00 Ne vse, toda o vsem - radijska poljudna enciklopedija. — 19.15 Poglavja iz zgodovine slovenske književnosti: Vjeko Beličič: (6) »Frana Levstika življenjske postaje in osebnost«. — 21.00 Giovanni Paisiello: »Fedra«, opera v dveh dejanjih.

Torek: 12.00 Iz slovenske folklorne: Rado Bednarik: »Pratika za drugo polovico novembra«. — 17.45 Moderne klavirske skladbe. — 18.30 Koncertisti naše dežele. — 19.30 Mednarodni radijski teden. — 21.30 Humoreske preteklega stoletja: Douglas William Jerrold: »Gospod Caudle se je nekoliko zakasnil«. — 22.40 Mednarodni radijski teden - Dante in glasba njegove dobe - Prva oddaja.

Sreda: 11.35 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol). — 12.15 Pomenek s poslušavkami - pripravila Marjana Prepeluh. — 17.25 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol) - ponovitev. — 18.05 Ne vse, toda o vsem - radijska poljudna enciklopedija. — 19.15 Higiena in zdravje - pripravil dr. Rafko Dolhar. — 21.00 Mednarodni radijski teden - Koncert skladb Jana Sibeliusa ob stoletnici rojstva. — 22.40 Mednarodni radijski teden - Dante in glasba njegove dobe - Druga oddaja.

Četrtek: 12.00 Za smeh in dobro voljo. Besedilo Danilo Lovrečič. — 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 19.30 Mednarodni radijski teden - Otroške pesmi. Program je prispeval jugoslovanski radio. — 20.35 Gore v slovenski pesmi. — 21.00 »Gostišče Scilla«, radijska drama. — 22.40 Mednarodni radijski teden - Dante in glasba njegove dobe - Zadnja oddaja.

Petek: 11.35 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol). — 12.15 Pomenek s poslušavkami - pripravila Marjana Prepeluh. — 17.25 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol) - ponovitev. — 18.00 Ne vse, toda o vsem - radijska poljudna enciklopedija. — 18.30 Opera v obeh letih. Pripravil Dušan Pertot. — 19.00 Pevski zbori Furlanije-Juljske krajine: Zbor »Tiča Birchebner« iz Topoglian, ki ga vodi Giovanni Famea. — 19.15 Zlata Zlica - napisal Tone Penko. — 20.35 Gospodarstvo in delo. Urednik: Egidij Vršaj. — 21.00 Koncert operne glasbe. — 21.55 Saba pripovednik: Aldo Marcovecchio: (5) »Spominj-spisi starih let«.

Sobota: 12.15 Največ, najvišje, najdlje - mozaik prvenstev in rekordov - napisal Dušan Pertot. — 15.00 Glasbena oddaja za mladino. Pripravil Dušan Jakomin. — 16.00 »Volan«. Oddaja za avtomobiliste. — 17.20 II. Vatikanski koncil. Poročila in komentarji. — 17.30 Jutrišnji solisti, pripravila Gojmir Demšar. — 19.15 Družinski obzorik. Pripravila Ivan Theuerschuh. — 20.35 Teden v Italiji. — 20.45 Zbor »Kras« iz Dola-Poljan, ki ga vodi Pavla Komel. — 21.00 Mednarodni radijski teden - Modest Moussorgski: »Boris Godunov«, opera v štirih dejanjih.

dr. Pasinu«. Pri tem naj omenimo, da je za naš dr. Mazza nasprotna tožena stran-ka v pravi pred Državnim svetom. Med »predstavniki v predsedstvu Konzorcija« je bil tudi dolinski župan. Kaj naj to pomeni, da ga je sprejel dr. Pasino po nalogu dr. Mazze? Odbor za pomoč razlaščenecem deluje le po nalogu svojih članov in ne sprejema »nalogov« od nikogar drugega. Le tako jih učinkovito brani. Smo morda spet pri »razumevanju«?

ST-r.

Slovenska skupnost v spomin naših žrtev

V počastitev vseh, ki so darovali svoja življenja za domovino, je na dan Vseh svetih, 1. novembra zastopstvo Slovenske skupnosti položilo venec na grob bazovskih junakov pri Sv. Ani v Trstu.

Nov škof v Bolgariji

Bolgarski asumpcionist Methodios Dimitroff Stratijef je bil posvečen za škofa v Sofiji.

TRŽAŠKE NOVICE

Praznik Kristusa Kralja - praznik mladine

Mirno lahko trdimo, da je letošnji praznik mladine lepo uspel. Skupna pobožnost je bila v rojanski cerkvi. G. Marjan Gerdol je s toplimi besedami orisal Kristusovo kraljevanje nekdanj in danes. Kristus ima do vsakogar svoje pravice in mi imamo dolžnost, da mu sledimo.

Drugi del praznovanja pa je bil v dvorani Marijinega doma, ki se je kar napolnila. Niso bili samo mladi, vendar pretežno mladi. Najprej je stopil na oder, alj bolje sedel za mizo, prof. Alojz Rebula. Povedal je, da je bil naprošen, naj odgovori na vprašanje, ali je upravičen čut manjvrčnosti nekaterih katoličanov prav zato, ker so katoličani.

Ker je imel pred seboj raznoliko publiko, je skušal prof. Rebula najprej razložiti, kaj je čut ali občut manjvrčnosti. Nato pa je prešel na krščanstvo. Pokazal je, da krščanstvo daleč presega vsako drugo ideologijo po svoji vzvišenosti, lepoti in univerzalnosti. Ze 2000 let oblikuje človeštvo in ni nič izgubilo na učinkovitosti ter privlačnosti. Najgloblji misleci se usmerjajo h krščanstvu. Nekateri ga dosežejo, drugi pridejo na pol poti, tretji bolj ali manj daleč, vendar tja vleče vse.

Predavanje je bilo prebogato izvirnih misli, ki so se kar iskriale. Vera ni sad dokazov, ampak predvsem milosti. Kdor je trden v svoji veri, nima čuta manjvrčnosti, se nikogar ne boji. Papež Janez XXIII. je bil pripravljen sprejeti vsakogar. V vsakem je videl človeka, ki je odrešljiv in ki mora biti odrešljiv. Krščanstvo ni le ideja, ampak tudi življenje. Zahteva celega človeka. Katoličan ne sme biti preozek, ne sme povsod videti nevarnosti, kako bo sicer reševal sočloveka? Lepo je razložil Avguštinovo misel: Ama et fac quod vis - Ljubi in potem delaj, kar hočeš. Če prav ljubiš Boga, potem ni nevarnosti, da bi narobe ravnal, da bi se napačno odločal. Ker krščanstvo toliko

Minilo je že leto dni, odkar smo po našem Katoliškem glasu obvestili širšo javnost o bogoskrunski tatvini razpela (križa), ki so ga krščanske matere postavile k vnožju nagrobnega spomenika svojim padlim, ki počivajo na svetokriškem pokopališču.

Prejšnja leta so za praznik Vseh svetih o priliki molitev za rajne iste matere vsakokrat sproti postavljale k spomeniku majhen križ, vse dokler niso prišle do prepričanja in sklepa, da zadevo dokončno uredijo tako, da oskrbijo svojim padlim svojcem lepo izdelan in dovolj velik bronast križ, ki naj bi trajno pričal, da so njihovi dragi pokojni bili v ogromni večini kristjani tudi po življenju in prepričanju.

To pogumno in hvalevredno dejanje krščanskih mater pa je spravilo komuniste iz Ljudskega doma v divjje besje. Zato so se že takrat slišale napovedi nekaterih komunističnih žensk, da bo križ čez noč izginil. Kot naši bravci vedo, se je ta napoved dobesedno uresničila: našel se je

obeta, tudi veliko zahteva. Se in še bi lahko našteval. — Hvalja, g. profesor, za predavanje. Prepričan sem, da ste marsikomu odprli nove poglede na krščanstvo. Po predavanju je bila Timmermansova igra »Župnik iz cvetočega vinograda«. Pripravil jo je prof. Peterlin z dijaki višjih šol. Igra je bila skrbno pripravljena, mladji igralci so nastopali sigurno. Osrednja misel igre — žrtev rodi sad — je ob poteku podajanja prihajala vedno lepše do izraza.

Ob koncu le eno željo: Pripravimo mladini večkrat podobna srečanja! —ko

Rojan

Sredji poletja smo doživeli veselo presenečenje. Zagledali smo delavce na poti proti Piščancem in Lajnarjem. Kmalu smo se prepričali, da gre zdej zares: čisto bomo imeli končno popravljen. Delo je šlo hitro naprej in proti koncu avgusta je že asfalt pokrival nekdanje jarke in kamne. Kar zadihali smo. Hvaležni smo občinskemu svetniku dr. Simiču za vztrajna posredovanja. Hvaležni smo tudi občinski upravi, ki je končno našla denarna sredstva za nas.

Upamo, da bodo v bližnji bodočnosti izvršena še preostala dela. Pri Piščancih (via Sottomonte) sega asfalt le do vasi, pri Lajnarjih (via Molini) le do kapelice. Potrebno je zvezati za asfaltom obe cesti in potem še naprej proti Cesarjem (via degli Olmi). Ko bodo enkrat izvršena še ta dela, bo marsikdo rad zavil proti Opčinam po naših poteh, pa tudi iz Opčin proti mestu.

V tem času je bilo dokončno popravljen tudi ulica Giusti. Lepo razsvetljavo je dobila ulica Barbarigo. Tako postaja naš del mesta bolj urejen. Po ulici Barbarigo bo kmalu preusmerjen trolejbus št. 5.

gospoda župnika, češ usmili se me vsaj ti zaradi moje pobožne žene.

»Gospod župnik, koliko zahtevate zanjo?«

»Rekel sem že, da sem mu jo podaril. Jaz je ne potrebujem.«

»Zakaj ste se vedli neprijazno do gospoda župnika in do Ignacija Verderberja?«

»To se pravi, ne bi mogel reči ravno neprijazno. Pač, morda nekoliko. Vsekakor smo bili vsj nekoliko razburjeni. Sedaj mi je žal in se dobremu župniku lepo zahvalim za konzervo.« je narednik s prijaznim smehljajem skušal popraviti, kar je zagrešil. Toda zasliševanje se ni bilo opravljeno.

»Ste res zaplenili Ignaciju Verderberju štiri britvice?«

»Da, odvezel sem mu jih, da se z njimi ne bi ranil ali si morda še kaj hujšega prizadel.« je narednik potegnil iz žepa britvice in jih položil na mizo.

»Ali je gospod Verderber moral med zasliševanjem dolgo časa držati roke kvišku?«

»Da, pozabil sem ga opozoriti, da jih mora povestiti...«

»Zakaj ste ukazali spremljevalcu, da je

imel več čas puško naperjeno proti gospodu Verderberju?«

»Opazil sem, da je bil gospod podnarednik zelo razburjen in sem mu to dovolil. Zaradi mene res ne bi bilo treba.«

»Je bil pri Bogataju še kak drug človek navzoč, ko ste si zapisovali ovadbe?«

»Da, bivši gospod učitelj s Slemenice.«

»Vam je tudi on dal kak podatek?«

»Da, nekoliko.«

»Ste imeli vtis, da se je slučajno pojavil na Slemenici, alj pa je bila njegova navzočnost v zvezi s slemenškimi dogodki?«

»Dejal je, da je na počitnicah pri starih prijateljih.«

»Koliko dni se je mudil pri Bogataju?«

»Ce sem prav razumel, je bil ondi za novo leto in sedaj zopet.«

»Ste prejeli ovadbe že napisane ali le ustmeno?«

»Nekatero so že imeli zapisane, da bi mi delo olajšali.«

»So vam izročili zapisane?«

»Ne, dovolili so mi le, da sem jih prepisal. Bili so zelo zaskrbljeni zaradi napisa in so mi zato šli zelo na roko.«

»Ste dobili pri hiši kaj mesa?«

»Da, nekaj malega.«

»Koliko kilogramov?«

»Nismo tehtali, gospod poveljnik.«

»Kako ste vendar mogli meso plačati, če niste vedeli teže. Pa ne da bi ga vzeli, ne da bi ga bili plačali?«

»Da, to se pravi, hotel sem plačati, a prijazen kmet ni maral nič sprejeti.«

»Vam je tudi omenil, da je tudi meni poslal del prašiča?«

»Da, tako mimogrede.« je narednik nekoliko pogumneje odgovoril.

»In ste vi to verjeli?«

»Nišem utegnil o stvari razmišljati, je narednik zopet sklonil ramena.

»Vedite torej, da jaz nisem sprejel niti klobasice. Saj vam bi moralo biti znano, da ne smemo sprejeti ničesar, kar bi nam vezalo roke alj ustvarjalo videz, da bomo v službi pristranski!«

»Da, gospod poveljnik. Zavedla me je misel na številno družino in pa, kot rečeno, zagotovilo, da se tudi vi niste branili novoletnega darila. Upam, da mi bo šte to šteli za olajševalno okolnost, če

se vam zdi, da moje ravnanje ni bilo neoporečno.«

Poveljnik je v glavnem zvedel, kar je hotel vedeti. Spoznal je, da je bila dušebrižnikova obramba pravilna. Vendar se tudi naredniku ni maral preveč zameriti:

»Vaša priznanja mi potrjujejo, kar sem zvedel od drugod. Treba je le še, da ugotovite vrednost mesa. Sjehtajte ga in ocenite po uradni ceni. Prinesite denar, da ga jaz pošljem Bogataju. Isto velja za podnarednika. Nadalje vam strogo prepovem, da bi s komerkoli govorili o zadevi. Ste razumeli?«

»Razumel, gospod poveljnik!«

Narednik je odšel. Moral je biti še kar zadovoljen, da ni slabše opravil. Saj bo plačal meso po uradni ceni, ki je neprijetno nižja kot cena na prostem trgu. En kilogram bi prodal in bi dobil zanj toliko kot bo plačal za vse, kar je dobil pri Bogataju.

Brž ko sta bila zopet sama, je poveljnik gospoda Simona zaupno nagovoril:

(se nadaljuje)

MEJA 43

»Vem, gospod poveljnik. Toda čas ni došel, da bi zasljal še več prič.«

»Ste vzeli v župnišču mlečno konzervo?«

»To se pravi, službeno zaplenil, gospod poveljnik.«

»S kakim namenom ste to storili?«

»Da bi vam jo predložil kot neke vrste dokaz.«

»Kaj naj dokazuje mlečna konzerva?«

»Gospod župnik bi utegnil imeti zveze z jugoslavijo, ako dobiča od onod živila.«

»Kako ste vedeli, da je mlečna konzerva iz Jugoslavije?«

»Trenutno si nisem znal njenega izvora drugače razlagati.«

»Zakaj je niste navedli v obtožnici?«

»Da ne bi preveč narasla, gospod poveljnik. Hotel sem to storiti pozneje.«

»Zakaj ste to opustili?«

»Dekla jo je pomotoma odprla, med tem ko je bila žena pri sveti maši.« je narednik utegniljenj vrednim obrazom pogledal

GORIŠKE NOVICE

MLADINSKI DAN

Naši dušni pastirji so pretekli teden na svojem sestanku sklenili, da bo letos na praznik Brezmadežne, dne 8. decembra MLADINSKI DAN za vso slovensko mladino goriške nadškofije.

Mladina naj se za ta praznik strne okrog svoje nebeške Matere, ki je najlepši vzor lepe in srečne mladosti.

Zahvala p. Rudeža goriškim in tržaškim darovalcem

Ob priliki svojega bivanja na Goriškem in Tržaškem sem prejel od svojih rojakov toliko izrazov ljubezni in naklonjenosti, da tega vse življenje ne bom mogel pozabiti. Koliko je bilo velikodušnih darov, koliko vdovinih novčičev! Do zadnjega so mi dobri ljudje prinašali prispevke, še takrat, ko sem v Gorici že stopal na vlak. Iz svoje revščine mi je slovensko ljudstvo plačalo pot iz Afrike in nazaj! Če sem jaz ob tej dobroti ganjen, koliko bolj Bog! To mi daje misliti, da bo Bog le blagoslovil naš slovenski narod in ga tudi rešil tistih duhovnih okov, ki ga sedaj dušijo.

Se enkrat zato: Bog povrni vsem dobrotnikom in naj božji blagoslov počiva vedno nad njimi in nad vsem slovenskim narodom. — V Kristusu vdani

P. Radko Rudež S.J.
slovenski misijonar
v Zambiji

Predsednik Moro na svečanostih v Redipugli

Običajne slovesnosti v Redipugli dne 4. novembra so se letos izvršile ob navzočnosti ministrskega predsednika Alda Mora, ki je položil venci na grob neznanega junaka, kjer so bili že drugi številni venci. Imel je tudi kratek govor, kar se je po mnogih letih prvič zgodilo. Zadnji je v Redipugli govoril De Gasperi. Morov govor je bil v glavnem osredotočen v tople in hvaležen spomin vsem, ki so dali življenje za narod, za svobodo in človečanske pravice. Spomnil se je tudi pripadnikov vseh vojaških sil v Italiji in jih pozval, naj v duhu svojih očetov vršijo svoje poslanstvo.

Predsednika Mora so čakali tudi v Gorici, a je v zadnjem trenutku spremenil svoj načrt in se raje ustavil v Tržiču. Goriški krogi, ki že itak tožijo, da Italija Gorico zanemarja, s to gesto niso bili ravno zadovoljni.

Tekmovanje pevskih zborov za sejem sv. Andreja

Mestni zbor »Seghizzi« pripravlja letos že tretjič tekmovanje domačih in tujih pevskih zborov v dnevih sejma sv. Andreja. Letos bo to tekmovanje v soboto in nedeljo, 11. in 12. decembra v dvorani »Ginnastica Goriziana«. Prijavilo se je že 36 zborov, kar prekaša vsa dosedanja tekmovanja tako po številu zborov kakor tudi po raznolikosti. Največ je zborov iz Italije, furlanskih in slovenskih z Goriškega in Tržaškega. Tudi iz Jugoslavije so se javili najboljši zbori. Zopet bomo imeli priliko slišati komorni zbor iz Celja in zbor Slava Klavara iz Maribora. Javljeno so tudi avstrijski zbori. Upajmo, da bo to tretje mednarodno tekmovanje še bolj zblizalo in v prijateljskem duhu povežalo med seboj vse narodnosti in narodne manjšine, ki jim je določeno živeti na tej razgibani evropski tromeji.

Vrh sv. Mihaela

Smrt vzorne krščanske matere Po dolgotrajni in težki bolezni je na praznik Kristusa Kralja dokončala življenjski pot najstarejša domačinka na Vrhu sv. Mihaela, Semolič Ivana, po domače Stefanotova.

Ko je čutila, da se ji bliža smrt, je nosila v srcu samo dve želji: da bi odšla s tega sveta dobro pripravljena na večno življenje in da bi njeni posmrtni ostanke dobili pokoj na domačem pokopališču. Rešena zemskih spon, se sedaj raduje v nebesih, ker so se ji želje izpolnile.

V 87 letih ji je trdo življenje izoblikovalo kremenit značaj krščanske matere in žene. In ti trdni temelji krščanske in narodne zavesti so se dobro poznali pri vzgoji družine, iz katere je izšel, ne brez žrtev tudi sin učitelj.

Okusila je grenkobo begunstva v prvi svetovni vojni, ko je v težkih razmerah morala preživljati in skrbeti ne samo za svojo družino, marveč tudi za bližnje so-

rodnike, med katerimi je smrt bogato žela. Nekaj let po vojni ji je umrl sin, ona pa je tedaj svojo ljubezen posvetila vnučkom. Iz njihove srede ji je po drugi svetovni vojni omahnil začetek komunistične zarote vnuk Edj Devetak, ker je veroval v ideale svobode in ker ni bil komunist.

Po tem obdobju pa se je pokojna pridružila Tretjemu redu in se je rada udeleževala vseh verskih manifestacij. Zelo rada je romala in ko ji zadnja leta starost ni več dopuščala, se je začela pripravljati na poslednje, k božjemu Stvarniku. Naj ji bo domača zemlja lahka, Vsemogočni pa dober plačnik!

Doberdob

Misijonska nedelja je tudi letos potekla v najlepšem redu. Požrtvovalna dekleta so po vseh hišah raznesla brošuro »Misijonska nedelja« in pobirale darove od res darežljivih ljudi. Popoldne in zvečer pa se je župnijska dvorana dvakrat napolnila k predvajanju misijonskega filma »Abuna Messias« in za bogat srečolov, ki je prinesel verjetno prav čedno vsotico... Pa nasvidenje za sv. Tri kralje, ko bo zopet tradicionalna prireditev za misijone.

V nedeljo, 14. novembra bo praznovanje sv. Martina, na katero se pripravljamo s tridnevno, ki jo vodi g. J. Jurak. Praznik obsega celodnevno čiščenje, peto slovesno mašo, katero bo imel g. Ivan Kretič, devinski dekan. Ob 15.30 bo zaključek z govorom, zahvalno pesmijo za vse dobrote, ofrom za cerkveni zbor in končno blagoslovitev motornih vozil pred cerkvijo. Vabljeni častivci sv. Martina in prijatelji naše kraške vasice.

Rajbelj

V Rajblju živi kar krepka skupina Slovencev, ki imajo v župniku g. Tomasinu, doma iz Slovenske Benečije, iskrenega dušnega pastirja. G. župnik izdaja tudi farni list z imenom *Lampada*. V njem je vedno tudi kak članek za slovensko govoreče vernike. Napiše ga navadno Tomaž

Vse slovenske rojake iz Gorice ter nje okolice in onstran meje vabimo na

SKIOPTIČNO PREDAVANJE O INDIJI,

ki ga bo imel gospod Vinko Zaletel s Koroškega to nedeljo, 14. oktobra od 17,15 v dvorani Katoliškega doma v Gorici.

Pridite in razširite svoja obzorja!

RAZNE NOVICE

Nov apostol gobavcev

Znanj apostol med gobavci, Raul Follerau, je pri Združenih narodih vložil poziv, naj vse članice Združenih narodov namenijo vsaj en dan stroškov, ki jih imajo pri oboroževanju, za pomoč gobavcem. Ta poziv je podpisalo en milijon mladih ljudi iz 102 dežel.

Follerau je imel v Rimu tiskovno konferenco. Povedal je, da je bilo leta 1933, ko je začel zbirati pomoč za gobavce, na svetu 15 milijonov gobavcev. Danes je na svetu še deset milijonov gobavcev, ki so popolnoma zapuščeni in živijo brez pomoči in brez upanja. Poleg teh nesrečnežev je približno dva milijona takih, ki jih zdravijo. Povedal je tudi, da že trideset let preživlja s svojo ženo vsako leto šest mesecev med gobavci.

Gregorijanska univerza v novem šolskem letu

Gregorijanska univerza v Rimu je pretekli mesec vstopila v svoje 413. šolsko leto. Vpisanih gojencev je skoraj 3000, če štejemo tudi tiste, ki so vpisani na Inštitutu za svetopisemsko vede in na Inštitutu za vzhodne cerkvene zadeve, ki sta povezana z Gregoriano. Na Gregoriano bo letos študiralo deset slovenskih bogoslovcev. Med profesorji Gregoriane in Vzhodnega inštituta so tudi Slovenci, kakor jezuitski patri Truhlar, Žitnik, Leskovec in Žužek.

Nov poskus z duhovniki-delavci

Pred nekaj leti so se v Franciji in drugod po svetu vnele včasih zelo trde debate o duhovnikih-delavcih. V Franciji se je večje število duhovnikov pridruživelo delavcem v rudnikih in tovarnah, da bi z njimi delil teže dela, si z delom služili vsak-

V nedeljo, 21. novembra ob 16. uri bo v dvorani Katoliškega doma v Gorici

CECILIJANKA

na kateri bodo nastopili številni pevski zbori iz Goriškega.

Vstopnina:

250 lir; za Jugoslovane 250 dinarjev
Vsi prisrčno vabljeni!

Cuder.

Ker je g. župnik te dni zbolel, list *Lampada* ni mogel iziti. Zato je g. Cuder poslal članek, ki ga je nameraval objaviti v farnem glasilu, našem listu, da ga objavi, zlasti ker je na *Kat. glas* v Rajblju naročenih več Slovencev. Članek obravnava slabo govorjenje o bližnjem.

V kraju Humin (Gemona) počiva mož, Tržačan po rodu, trgovec po poklicu, ki je odšel s tega sveta s slovesom, da ni nikdar o bližnjem slabo govoril.

Ker je bil zelo priljuden, vedno prijazen in postrežljiv, so ga prijatelji radi vabili na svoj dom. Pa je včasih naneslo, da se je razvil pogovor o osebah, ki so bile odsotne. Seveda je hitro prišlo, kot je običajno v takih pogovorih, do opravljanja.

Naš trgovec je nevsiljivo dejal: »Pustimo to in govorimo kaj drugega!« In če ta pripomba ni pomagala, je čez čas znova rekel: »Ni lepo, da govorimo slabo o osebah, ki niso navzoče in se ne morejo braniti.« Ako tudi sedaj še ni uspel, se je mož prijazno poslovil in odšel domov.

Ta mož je sledil Kristusu, ki je ženi, katero so presenetili v prečustvu in pripeljali predenj, da jo obsodi, dejal: »Kdor je brez greha, naj prvi vrže kamen vanjo!« Nauk za nas: Ne obrekujmo, ne opravljajmo in ne govorimo slabo o bližnjem, če ni prisoten in se ne more braniti.

Obmejni promet v oktobru

V preteklem oktobru so obmejni prehodi na Goriškem zabeležili nov rekord. Prvič se je zgodilo, da je z navadnimj propustnicamj prekorajilo mejo več italijanskih kot pa jugoslovanskih državljanov in sicer 165.832 italijanskih ter 89.271 jugoslovanskih državljanov. Skupno je potovalo v oktobru čez obmejne prehode na Goriškem 282.000 oseb, kar dokazuje, da je italijansko-jugoslovanska meja ena najbolj odprtih v Evropi.

Mladika št. 8

Sredi oktobra je prišla med nas osma številka letošnje *Mladike*. Veseli smo je bili, kajti vsebinsko je zelo razgibana, polna klenih misli in napotkov ter tudi zelo bogata na slikah in fotografijah.

Uvodni članek je napisal prof. Jože Peterlin ter ga posvetil nedavno umrlemu slovenskemu religioznemu pesniku Antonu Vodniku, ki ga je osebno poznal. »Zelimo izreči kot svobodna slovenska revija — je zapisal J. Peterlin — tih in spoštljiv pozdrav človeku in umetniku, ki je preko vseh viharjev ostal to, kar je bil in ga z vso častjo in ponosom imamo tudi za največjega sodobnega katoliškega umetnika.« V zvezi s tem je *Mladika* tudi objavila tri Vodnikove pesmi.

Dr. Lojze Škerl je opisal svoje vtise z letošnjega romanja v Sveto deželo, ki se ga je udeležil s skupino 34 Slovencev, Maks Sah nadaljuje na zanimiv način podan oris »Zgodovina slovenskega šolstva na Tržaškem«, msgr. Janez Belej pa nam širi naša obzorja s svojim topotipom po Južni Afriki. Nadaljuje se tudi povest Zore Saksid »Tujci povsod«. Kako so potekle letošnje počitnice, nas informira prof. Maks Sah.

Splača se prebrati anketo »Pogovor z mladino o mladini«. V njej je podan položaj in značaj naše mladine na Koroškem, Goriškem, Tržaškem in v Sloveniji. Posebej je veliko govora v tem članku o katoliških mladinskih organizacijah, o njih potrebi ter o tem, v čem se ločijo katoliške organizacije od drugih.

Tudi v tej številki je mnogo vsakovrstnih misli, ki se porajajo ob delovanju slovenske radijske postaje v Trstu, ženska rubrika je taka, da bo zanimala tudi moške, kronika registrira dve zborovanji, v »Naših razgledih« najdemo tri ocene (Miško Maček, Ujeti krik; Rimski misal, 3. izdaja; Veliki katekizem, 3. del), »Pisma vam in nam« so ogledalo sodobnih problemov, ki tarejo tako starejše kot mlajše, rubrika »Kaj pravite vi?« pa prinaša marsikatero izjansitev na stavljenja vprašanja.

Nekaj posebnega in izvirnega so »Odstavki« Danila Lovrečiča. Pisani so duhovito in kdor bo znal med vrticami in fino ironijo razbrati avtorjevo misel, mu bo to samo v korist.

—ej

Protest kolumbijskih škofov

Kolumbijski episkopat je v izjavi, ki jo je dal tisku, slovesno protestiral proti zakonskemu osnutku, ki predvideva uvedbo razporeke in obveznost civilne poroke v deželi. V listini škofje omenjajo, da ta načrt ne odgovarja verskemu prepričanju velike večine kolumbijskega prebivalstva. Razen tega bi bilo treba pojasniti, če ta korak ne predstavlja kršitve konkordata, ki ga je Kolumbija svoj čas sklenila s Sv. stolico in po katerem je zakon, ki je sklenjen v cerkvi, priznan tudi civilno.

Število bogoslovcev v Indoneziji narašča

Škofija Semarang na Javi ima svoje semenišče, kjer število bogoslovcev neprestano raste. Pred osmimi leti jih je bilo le 12, sedaj jih je pa že nad 100.

DAROVI:

Za Alojzijevešče: Družina Obljubek v spomin pok. Stanka 5.000; družina Figelj 1.000; N. N. 1.000; Prinčič Natalija 2.000 lir. Vsem darovalcem iskren Bog plačaj!

MEMORIAL »PROF. M. FILEJ«

Tek čez drn in strn se bo vršil v nedeljo, 14. t. m. ob desetih dopoldne v Steverjanu. Proga za naraščajnike bo dolga okrog 600 m, za mladince pa 1200 m. Prijave sprejemajo v Gorici odborniki Olimpije, v Steverjanu pa Marijan Terpin; zadnji rok prijave je pol ure pred začetkom tekme. Vsako moštvo lahko prijavi neomejeno število tekmovalcev; za točkovanje pa bodo prišli v poštev rezultati najboljših treh vsakega moštva. Nagrajeni pa bodo tisti, ki bodo zasedli prva tri mesta.

Tekmovanje v odbojki se bo začelo v ponedeljek, 15. t. m. Vršilo se bo v Gorici v telovadnici na Katerinijemem trgu (začetek ob 20. uri zvečer). Nadaljevalo se bo v četrtek zvečer in v nedeljo, 21. novembra dopoldne. Moštva naj se prijavijo do nedelje, 14. novembra. Udeležbo so dosedaj najavili Alojzijevešče, Pevma, Steverjan, Gorica in Standrež. Zmagovalno moštvo bo prejelo prehodni pokal in medalje.

OBVESTILA

Mladinski koledar 1966. Naša zavoda Marijanišče na Opčinah in Alojzijevešče v Gorici sta izdala novi Mladinski koledar za leto 1966. Številne lepe slike v koledarju predstavljajo značilne zgodovinske prizore iz mladosti sv. Janeza Bosca, ka terega 150-letnico rojstva obhajamo v tem šolskem letu. V koledarskem delu so tudi razna opozorila, navodila in vabila kakor v prejšnjih letih. Sedaj že sedmo leto dobivamo iz naših zavodov lep barvni koledar, ki je v čast izdajateljem in v okras in korist vsaki družini, ki ga ima. Koledar dobite pri gg. duhovnikih in knjigarnah v Trstu in Gorici. Cena 100 lir. Lepo priporočamo!

Ta petek, 12. novembra ob 20.30 bo imel v Gorici v cerkvi sv. Ignacija na Travniku prof. Humbert Bergant iz Novi Gorice samostojen orgelski koncert, ki vključuje posvečen skladbam Sebastiana Bacha. Ta kulturni večer prireja Zveza katoliške prosvete na Goriškem ter vabi vse ljubitelje orgelske glasbe, da se ga polnoštevilno udeležijo in dajo tako mlademu glasbeniku iskreno priznanje.

Tudi letos je izdala Mohorjeva družba v Celovcu vsem Slovincem poznano in tradicionalno DRUŽINSKO PRATIKO. Na Goriškem jo je moči kupiti v Gorici v Katoliški knjigarni, na Tržaškem v Selslanju v papirnici Tagliaferro in v Trstu v knjigarni pri Fortunatu. Dobi se tudi v Rajblju. »Se zmeraj velja - v vsako našo hišo spada - nova Družinska pratika!«

Zbirka za oltar sv. Cirila in Metoda na Vejni

Za oltar slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda v novi Marijini cerkvi na Vejni so darovali:

Dobrotnik z Opčin	50.000
S. G. iz Trsta	2.000
Duhovska zveza v Trstu	50.000
Petkovšek-Cerjaco	5.000

Skupno lir 107.000

Darove za novi oltar zbirajo: Katoliški glas v Gorici, Marijanišče na Opčinah, Marijina družba v Trstu in g. Geršič, kaplan pri Sv. Vincencu.

Darove bomo redno objavljali, tako da se novim darovom redno prišteje že vsa brana vsota; na ta način bo vsem predlagamo, naj bi bila zbirka v celoti javna; tudi imena dobrotnikov naj smejo objaviti. Vsem, ki akcijo za novi oltar odobravate in boste pomagali pri nje izvedbi, iskrena zahvala ter Bog vrni!

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Trstu

DAROVI:

Za Marijanišče: M. M. iz Trsta mesečni prispevek 2.000; dobrotnik iz Rupe v spomin pok. dekana Oskarja Pahorja 2.000; N. N. iz Napoli 1.000; škedenjski romaniški ki so v nedeljo 10. oktobra obiskali M. Berico, za Marijanišče 5.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Steverjan: 135; krompirja, 213 kg koroze v storžih, 4. jabolk, 3.600 lir. - Standrež: 475 kg krompirja, 140 kg koroze v storžih, 21.600 lir. Rupa-Poč-Gaberje: 294 kg krompirja, 1.000 kg koroze, 12.600 lir. - Jazbine: 274 kg koroze, 51 kg krompirja, 53 kg jabolk, 5.800 lir. - Podgora: 30.565 lir. - Gosposv. Tarlaro 500; Kat knjigarna L. 5.000 naravnost cvetja na grob ž gospe Cumar Antonije (lastnica knjigarne).

Za Marijin dom v Rojanu: Ferluga 3.000; Piščanc Danilo 1.500; N. N. 2.000; F.M. 2.000; N. N. 1.000; Pertot 2.000; Zini 5.000; N. N. 1.000; Gregorič Anže 2.000; Piščanc Oktavij 5.000; N. N. 10.000; F. R. 2.500; U. J. 1.000; Bole K. 5.000; Siega 2.000; Stok 5.000; N. N. 5.000; Zivica Germek Franc 2.000; Zivic Ana ob 2.000; obletnici možve smrti 3.000; Vera Bulina 4.000; Solazzi 1.000; Helena Preli od 2.000; plače 20.000; N. N. 1.000; Ule Pavla za 150-letnico možve smrti 5.000; O. M. 10.000; Sonja in Ivo Strojazzo za obletnico možve smrti 5.000; Vida Colja ob 2.000; možve operaciji 5.000; Tomšič 1.000; D. 1.000; Giraldo Pina 1.000; Kerševan Veronika 1.000; Manfreda Katarina 4.000; N. N. 18.000 lir. — Bog plačaj!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca trgovski L. 30, osmrtnice L. 50, več vrst davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici